İlk insan Hz. Adem mi, ondan önce başka Adem var mı?

Soran : Anonim
Tarih: 28.04.2020 - 06:13 | Güncelleme: 16.01.2021 - 13:51

Cevap

Değerli kardeşimiz,

Kur'an ve hadislerin açık ifadesiyle, ilk insan Hz. Âdem'dir, ondan önce başka insan yoktur.

Ne yazık ki, bazı kimseler, ilk insan Hz. Âdem'den önce Âdemlerin olduğunu iddia ediyor, bazı İlahiyatçılar tarafından da dile getiriliyor.

Hem Hz. Âdem'in yaratılışı ve hem de Âdem'den önce Âdemlerin olmadığını kısaca açıklayacağız inşallah.

İlk insan nasıldır yaratılmıştır?

Cenab-ı Hak, ilk insan Hz. Âdem'i topraktan yarattığını, muhtelif ayetlerde beyan buyurmaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir:

“Andolsun biz insanı kuru bir çamurdan, değişmiş cıvık balçıktan yarattık.”(1)

“Andolsun ki biz insanı, çamurdan süzülmüş bir hülasadan (özden) **yarattık.”**(2)

“Allah Âdemi topraktan yarattı. Sonra ona 'Ol.' dedi ve o da oluverdi.”(3)

Sad suresinden, şeytanın da Hz. Âdem'in topraktan yaratıldığına şahitlik ettiğini anlıyoruz:

> **“Ben ondan** (Hz. Âdem'den) **daha hayırlıyım. Beni ateşten yarattın. Onu ise balçıktan yarattın.”**(4)

Bu ayet-i kerimelerden, Hz. Âdem’in yaratılışının toprakla başladığını, daha sonra bunun çamur halini aldığını anlıyoruz. Bu çamur da süzülerek **“çamur özü”** hâsıl olmuş, bundan da ilk insan Hz. Âdem yaratılmıştır.

İlk insanın bu yaratılışında, günümüzdeki insanın yaratılışında olduğu gibi tedricilik vardır. Yani, nasıl ki günümüzde, yaklaşık dokuz ayda bir insan, yavaş yavaş anne karnında şekilleniyorsa, topraktan çamura, çamurdan balçığa, balçıktan, tın tın öten bir yapıya, oradan da bu yapının insan şekline dönüştüğünü anlamak mümkündür.

Bir ayette Cenab-ı Hak, insanın merhale merhale yaratıldığını şöyle belirtir:

> **“Hâlbuki O, sizi çeşitli merhaleler halinde yarattı.”**(5)

Burada gerek ilk insanın ve gerekse onun neslinden gelenlerin yaratılış safhaları nazara verilmektedir. İnsanın ilk şekli olan cenine ruh gelinceye kadar ceninin gelişmesinde, bitki ve hayvanlardaki gibi, büyüme, gelişme ve farklılaşma kanunları görülür. O kanunlara göre cenin büyütülüp geliştirilir. Ruhun bedene gelmesiyle ceninde yeni bir safha başlar.

Dünya imtihan yeri olduğu için, Cenab-ı Hak, pek çok sebebe ve hikmete binaen, burada bütün varlıkları yavaş yavaş ve zaman içerisinde yaratıyor.

Cenab-ı Hakk’ın, Hz. Âdem’e ruh üfleyince meleklerin kendisi adına Hz. Âdem’e secde etmesini istediği, ama meleklerle aynı makamda olan şeytanın bu emre uymadığı şöyle bildirilir:

> **"Onu** (şeklini) **düzeltip ona ruhumdan üflediğim zaman, kendisi için derhâl** (bana) **secdeye kapanın."**(6)
>
> **"Sizi yarattık, sonra size şekil verdik, sonra da meleklere: ‘Âdem’e secde edin.’ dedik."**(7)

> **"(İblis): 'Ben bir salsaldan** (kurumuş çamurdan), **değişken bir balçıktan** (hamein mesnûn) **yarattığın insana secde edemem!' dedi."**(8)

Günümüzde evrimcilerin iddia ettiği gibi insan maymun gibi aşağı yapılı hayvanlardan yaratılmış olsa idi, şeytan bunu nazara verirdi. Halbuki o, Hz. Âdem'in topraktan yaratıldığını itiraf etmektedir.

Şu ayet-i kerimede de yaratılışın bütün safhalarına işaret edilir:

> **"Ey insanlar! Eğer öldükten sonra dirilmek hususunda herhangi bir şüphe içinde iseniz, şu muhakkaktır ki biz sizi(n aslınızı) topraktan, sonra** (onun neslini) **insan suyundan** (spermadan)**, sonra alaka**(yapışkan şey)**'dan, daha sonra da hilkati belli belirsiz bir çiğnem etten yarattık** (ve bunları) **size** (kudretimizin kemalini) **apaçık gösterelim diye** (yaptık)**, sizi dileyeceğimiz muayyen bir vakte kadar rahimlerde tutuyoruz, sonra sizi bir çocuk olarak çıkarıyoruz."**(9)

Bir hadis-i şerifte de yukarıdakine benzer bir yaratılışa işaret edilir:

> **"Her birinizin yaratılışı, ana rahminde nutfe olarak 40 gün derlenip toparlanır. Sonra aynen öyle** (aynı kırk gün içinde) **alaka** (yapışkan şey) **olur. Sonra yine öyle** (aynı kırk gün içinde) **mudga** (et parçası) **halinde kalır. Ondan sonra melek gönderilir. Ona ruh üfler."**(10)

Bu hadiste, zigot, morula ve blastula safhaları **"derlenip toparlanma"** devresi (nufte) olarak ifade edilmiştir. Yumurtalık kanalında döllenen yumurta, ana rahmine doğru indirilmeye başlar. Daha inerken bile bölünmektedir. Ana rahmine gelen yumurta, plesanta (eş) teşekkül edince mukoza ve kaslar içine iyice yapışarak gömülür. Bir başka ifadeyle, tohum gibi ekilir. Bu safha, ayet ve hadislerde **"alaka"** kelimesiyle ifade edilir.

Allah insanı başka canlıdan evrimleştirmiş olamaz mı?

Allah insanı başka canlıdan evrimleştirmiş olamaz. Çünkü Cenab-ı Hak insanı en güzel surette yarattığını şöyle beyan ediyor:

"İncire, zeytine, Sina dağına ve şu emin beldeye yemin ederim ki, biz insanı en güzel surette yarattık."(11)

Bu ayetlerden anlaşılıyor ki, **Cenab-ı Hak insanı biçim, suret, endam bakımından en güzel bir mahiyette ve surette yaratmıştır.**

Yüze uygun göz, ağıza uygun diş, vücuda uygun bir baş vererek, her aza ve organı belirli bir ölçü ve şekilde ve olması lazım gelen yerde ve sayıda halk etmiştir.

O insanı akıl, hayal, hafıza, merak, endişe, korku, muhabbet ve şefkat gibi duygularla bezetmiştir.

Her türlü inceliği ve güzelliği görecek göz, her sesi işitebilecek kulak, her tadı alabilecek bir dil, her manayı anlayabilecek bir akıl ve her şeyi tahayyül edebilecek bir hayal dünyasını ihsan etmiştir.

İşte bu maddî yapısı ve mana yönüyle hayvanlardan üstün kılınarak yeryüzünün halifesi ve Allah'ın muhatabı yapılmıştır. İnsan Allah'ın isimlerine en geniş ve külli manada ayna olmaktadır. Bu yönüyle meleklerden üstündür. Mesela, insan hastalıkla Allah'ın Şafi ismine ayna olduğu ve onu anladığı gibi, açlıkla da O'nun Rezzak ismine ayna olmakta, melekler bu gibi isimlere ayna olamadığı için, insan bu yönüyle melekleri geride bırakmaktadır.

Meallerini vereceğimiz ayetler, ilk insanın yaratılışından itibaren ahirette diriltilinceye kadar başından geçen ve geçecek bütün olayları özetlemektedir. Burada, insanın, insan olarak yaratıldığı ve kesinlikle başka canlıların evrimleşmesiyle meydana gelmediği açık olarak belirtilmektedir.

> **"And olsun ki biz insanı çamurun özünden yarattık. Sonra onu sağlam ve korunmuş olan anne rahmine bir damla su olarak yerleştirdik. Sonra o su damlasını yapışkan bir şekle getirdik. Sonra onu bir parça et olarak yarattık. O et parçasını kemikler olarak yarattık. Kemiklere de et giydirdik. Sonra da onu, bambaşka bir yaratılışla inşa ettik. Yaratıcılık mertebelerinin en güzelinde olan Allah'ın şanı ne yücedir!"**

> **"Sonra siz, bunun ardından muhakkak öleceksiniz. Sonra da kıyamet gününde diriltileceksiniz."**(12)

Bu ayetlerde Cenab-ı Hak, ilk insan Hz. Âdem'i, ondan eşini ve o ikisinden de günümüzdeki insanları, insan olarak ve en güzel şekilde yarattığını gayet açık şekilde beyan buyurmaktadır. Bütün bunlardan sonra, insanın başka varlıklardan evrimleştiğini vehmetmek, bu ayetlere uygun değildir ve bir Müslüman böyle düşünemez.

Allah isterse maymundan insanı yaratamaz mı?

Allah isterse istediğini istediği şekilde yaratır. Bu mümkündür. Ama vaki değildir. Her mümkün vaki olmaz. Şu anda Karadeniz'in yere batması mümkündür. O imkân vaki olmuş mudur? Bir mümkünün vaki olduğuna, yani meydana getirildiğine delil lazımdır. İnsanın maymundan veya maymun benzeri varlıklardan yaratılmadığına en büyük delil, Allah'ın ayetleriyle bildirdiği beyanıdır. Diğeri de kevni ayetleri dediğimiz kâinat kitabında yazdığı, ya da koyduğu kanun ve prensiplerdir.

Bunların başında canlıların genetik yapısının özelliğidir. Genetik yapının büyük kısmını teşkil eden genlerin, her canlı türü için sabit olduğunu, değişerek başka canlıyı verecek şekilde planlanmadığını anlıyoruz. Bir başka husus da, hayvan ve insanlarda, her bir canlı türünün beden yapısına uygun ruh verildiğini görüyoruz.

Koyunun bacaklarını ve kulaklarını ve hatta kafasını kurdun kafasıyla değiştirmekle, siz o koyuna hayvanları parçalattıramazsınız. Çünkü onun ruh yapısı buna uygun yaratılmamıştır.

Bazı İslâm alimlerinin insanın maymundan evrimleşmiş olabileceğine ait delilleri nedir?

Evrimcilerin ileriye sürdüğü sahtekârlık ürünü olan fosilleri gerçek olarak kabul etmeleridir. O fosillere göre yapılan yorumlara paralel düşünce ortaya koymak için bazı ayetleri kendi düşüncelerine göre konuşturmaktadırlar.

Hz. Âdem'den önce de Âdemlerin varlığını ileriye sürmelerinin bir hakikati var mıdır?

Hiçbir hakikati yoktur. Bu konuda yorum yapanların önüne sürülen fosil delili Jawa Adam (Pithecantropus erectus)tur.

Bir uyluk kemiği, bir çene parçası iki azı dişinden ibaret olan ve 1891 yılında Dr. Dubois tarafından ileriye sürülen bu fosil, 30 yıl sonra bizzat **Dubois tarafından, uyluk kemiğinin insana, çene ve dişlerin orangutan maymununa ait olduğu itiraf edilmiştir.**

Evrimciler tarafından insanın maymun-insan arası atası olduğu iddia edilen Java Adamını biraz daha yakından tanıyalım.

Java Adamı (Pithecanthropus erectus veya Homo erectus)

Hollandalı anatomist Eugene Dubois, 1887 yılında karısı ve çocuklarıyla birlikte Doğu Hindistan'da Hollanda kolonisi olan Java'ya, "Hollanda ordusu sağlık elemanı" olarak yola çıktı. Dubois, Haeckel'in ileri sürdüğü Dilsiz Maymun Adam'ı, yine onların gösterdiği yerde bulmaya gidiyordu. Dubois, Sumatra'ya varışından itibaren iki yıl içinde hükûmeti, Java'da paleontolojik kazı yapmaya ikna etti. Trinil köyü yakınındaki Solo Irmağı kenarında kazıyı yapmak için mahkûm işçiler ve bu kazıyı kontrol etmek için de askerler verildi. Dubois'in bu kazılarda alan çalışmasına katılmadığı, mahkûm işçilerin periyodik olarak taşıdığı bulguları evinde incelemekle yetindiği belirtilir.(13)

1891 yılında Dubois, önüne gelen kemikler arasında iki önemli bulguyla karşılaşmıştır. Bunlar, bir ay arayla aynı fosil yatağında bulunmuş bir diş ile bir kafatası idi. Ancak bunların kazı esnasında kaydı tutulmadığı için tam yerleri tespit edilememişti. Başlangıçta Dubois bunların bir şempanzeye ait olduğu kanaatine vardı. Ancak birkaç ay sonra mahkûmlar aynı kazı alanında bir uyluk kemiği buldular. Bu, dik yürüyen bir insanın uyluk kemiğiydi. Dubois bu parçaları birleştirerek Pithecanthropus erectus (Homo erectus) (Dik Yürüyen Maymun Adam)'u meydana getirdi. Bu varlığın beyin hacmi yaklaşık 900 cc kadardı. 1898 yılında da bir küçük azı dişi bulundu. Bu dişlerin de Pithecanthropus'a (Homo erectus'a) ait olduğu belirtildi. Bu varlığın yaşı da 500 bin yıl olarak tahmin edildi.

Dubois bu fosilleri 1895 yılında Leyden'de yapılan Milletlerarası Zooloji Kongresi'nde açıkladığı zaman, İngiliz zoologları bu fosillerin insana, Almanlar insan benzeri maymuna, Fransızlar ise ileri yapılı maymun ile insan arasında bir geçiş formuna ait olduğunu ileri sürdüler.

Java Adamı'nın (Homo erectus) kritiği

Koenigswald, Java Adamı'ndaki büyük iki azı dişinin orangutana, küçük azı dişinin de insana ait olduğu kanaatindedir. Kafatasının da şempanze ve gibbonların kafataslarına benzediğini belirtir.(14)

1906 yılında Dubois'in fosilleri bulduğu yerde büyük bir kazı yapılmış, fakat küçük bir kemik parçası haricinde bir şey bulunamamıştır. "Java Adamı"(Homo erectus) olarak adlandırılan varlığın, hakikatte şempanze veya goril tipi bir maymun olduğu, maymuna ait kafatasının insanın uyluk kemiğiyle birleştirilerek buna "Pithecanthropus erectus" (Jawa Adamı-Homo erectus) adı verildiği ifade edilir.(15)

Burada dikkati çeken husus, Pithecanthropus *(Homo erectus)* fosilini bulan Dubois'in 1922 yılındaki itirafının dikkate alınmayışıdır. Howells, "Mankind in the Making" adlı eserinde, Dubois'in, ilk fosili bulduğu yerde, beyin hacmi günümüz insanınkine yakın iki kafatası bulduğunu belirtir. Ancak, Dubois, bulduğu bu kafataslarını 30 yıl açıklamamıştır. Otuz yıl sonra Dubois, Java Adamı *(Pithecanthropus-Homo erectus)* olarak ileriye sürdüğü varlığın, aslında **büyük bir gibbon maymunu olduğunu itiraf etmiştir.**(16)

Dubois'in bu açıklamasına Arkeoloji Ansiklopedisi de yer vermiştir ve orada şöyle denmektedir:

"Dubois'in, önce 'dik yürüyen insan' ismini verdiği yeni statü, çok muhalefetle karşılaştı. Ama sonradan Dubois'in kendisi de fikrini değiştirip, bulduğu fosillerin büyük bir ape (iri yapılı maymun) olduğunu söylemesine rağmen, bu kafatası genel bir kabul gördü."(17)

Evrimin iddia edildiği gibi bilimsel bir hakikati yoksa, niçin bu konuda bütün dünyada hassasiyetle üzerinde duruluyor?

Bu sorunun cevabını muhtemelen Amerikalı bir bilim adamı Tan C., Tomkins J. veriyor. O şöyle diyor:

> "ABD'de 2002 yılından 2014 yılına kadar, on iki yıl içinde evrim hayat ağacını oluşturmayı öneren 275 projeye yaklaşık 180 milyar ABD doları destek sağlanmıştır."

Yaklaşık yıllık 100 milyar lira. Bu tip destekler genellikle bir takım vakıf ve dernekler kanalıyla yapılmaktadır. Tabii bu gün yüzüne çıkanın sadece çok az bir kısmı olduğundan hiç şüpheniz olmasın.

Bazı teşkilatların ve mahfillerin evrimi desteklemelerinin sebebi nedir?

Bunun cevabını bir hatıramı naklederek vermek isterim.

2019 yılı Temmuz ayında Sudan'dan ve Malezya'dan öğretim üyeleri ile bir toplantımız oldu. Sudanlı öğretim üyesi; "Bizde hocalar derslere **'Madde ezelidir.'**diye başlar." dedi. Malezyalı öğretim üyesi de **"Bir öğrencimiz biyoloji dersi aldı, bunalıma girdi. Din değiştirme durumuna geldi."** dedi.

İslâm ülkelerindeki gençleri adetlerine, ananelerine, kültür ve manevî değerlerine yabancılaştırmanın ve düşman haline getirmenin yolu, onları dinlerinden soğutmaktır. Bunun en kolay yolu da ateizme dayalı evrim felsefesini bilimsel bilgi gibi gençlere sunmaktır. Hal-i âlem buna şahittir.

Melekler insanın kan dökücü özelliğini nereden biliyordu?

Evrimci yaratılışçıların evrime delil sadedinde zikrettikleri ayetlerden birisi; **"Hani, Rabbin meleklere, 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.' demişti. Onlar, 'Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birini mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamd ederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz.' demişler. Allah da 'Ben sizin bilmediğinizi bilirim.' demişti."**(18) ayetidir.

Bu ayetteki; **"Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birini mi yaratacaksın?"**ifadesinden hareketle, insanın kemâlini bulmadan önceki vahşi atalarına atıfta bulunduğuna işaret edildiği iddia edilmektedir. Güya melekler insan öncesi bu atalara bakarak bu ifadeyi kullanmışlardır. Hâlbuki fesat ve kan dökücülük vasfı maymunlarda değil insanlarda görülmüştür ve görülmektedir. Çünkü bütün hayvanlar yeryüzündeki dengeye hizmet etmektedirler. Bu dengeyi bozan, fesat çıkaran tek varlık insandır.

Burada **"Melekler insanın bu özelliğini nereden biliyordu?"** sorusunun cevabını, Taberi de buluyoruz.

Taberî'nin İbn Abbas, İbn Mes'ûd ve ashâbdan daha başka kimselerden naklettiğine göre, Yüce Allah meleklere; **"Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım."** deyince

melekler **"Rabbimiz bu halîfe ne olacaktır?"** derler. O da **"Onun yeryüzünde fesat çıkaran birbirine hased eden, birbirini öldüren zürriyyeti olacaktır."** buyurur. Böylece melekler yaratılacak olan bu varlık hakkında bilgilendirilmiş oluyor.

İşte bu görüş ayette zikredilmemiş olan diyaloğu ortaya koyuyor. Yani, **"Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım"** ve **"Dediler ki, sen orada fesat çıkaracak, kan dökecek birini mi yaratacaksın?"** ifadelerinin arasını açıklıyor.(19)

Bazılarınca evrimci bir felsefe ile insanın ilk yaratılış konusuna yaklaşılmakta, çoğu zaman güya yeni bir görüş ortaya atma hevesinden, ya da evrimcileri destekleme meylinden, ayet metninin ne dediğinden çok, metne evrim hakkında ne söyletebilirim yaklaşımının hâkim olduğu görülmektedir. Güya insan benzeri varlığa delil olarak da sahtekarlığı bilim aleminde ispatlanmış Jawa Adamı (Pithecanhtropus erectus) nazara verilmektedir. (20)

Kur'an'da; "Allah sizi yerden (bitki bitirir gibi) bitirdi" ifadesini nasıl anlamak gerekir?

وَاللَّهُ أَنبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا Bazı evrimciler tarafından Nuh Suresinin bu 17. ayetine; **"Allah sizi (babanız Âdem'i) yerden (bitki bitirir gibi) bitirdi"** şeklinde mana verilmektedir. Bu ayette mef'ul-i mutlak olan **nebât** kelimesi Kurtubî'nin ifade ettiği gibi, **inbât** manasında mastarın yerini tutan bir isim olduğu halde, yani enbete-bitirdi (yarattı) kelimesini pekiştirmek için geldiği halde, nebât kelimesi Türkçede bitki anlamına geldiği için ayette de o manada olduğu zannıyla bitki manası verilip, cümledeki yeri de "hal" olarak değerlendirilerek pek çok mealde **"Allah, sizi de yerden bitki bitirir gibi bitirmiştir"** manasını verilmiş, bazıları ise **"Allah, sizi de yerden bitki olarak bitirmiştir."** manasını vermişlerdir.

Hâlbuki burada kastedilen mana **Hz. Âdem'in güzel ve mükemmel bir şekilde topraktan yaratılmasıdır.** Yani yaratma ifadesi benzer bir kelimeyle (enbete kelimesiyle) ifade edilmiştir. Ayetin sonundaki **nebâten** ise inbât yerine kullanılmış (bitirme-yaratma) manasında meful-i mutlaktır. Dolayısıyla ayetin manası Fikri Yavuz mealinde de belirtildiği gibi "**Allah sizi** (babanız Âdem'i) **arzdan yaratıp meydana çıkardı**" şeklindedir. Tefsirlerde de bu kelimeye inşâ etmek manası verilmiştir. Mesela Taberi şöyle tefsir ediyor:

"Allah sizi yerin toprağından yaratıp inşa etti."

Kurtubi de şöyle diyor:

“Ayetteki nebaten ifadesi asıl mastarın dışında bir mastardır. Çünkü “Enbete” fiilinin asıl mastarı “inbât”’tır. Böylece isim (nebât) mastar (inbât) yerinde kullanılmıştır.

Razi’nin ifadesi de şöyle:

“Ayette **أنبتكم إنباتاً** denmesi beklenirken, **أنبتكم نباتاً** denilmiştir. Buradaki nükte “inbat”ın Allah’ın sıfatı olup müşahede edilmeyen bir durum olmasıdır.

Bu ayetin devamı olan **ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا** **“Sonra sizi yine oraya döndürecek ve sizi (yeniden) çıkaracaktır.”** ifadesine bakılınca bu ayetin manası daha iyi anlaşılacaktır. Çünkü bu ayette Allah’ın varlığı, kudreti ifade edildiği gibi, öldükten sonra dirilişin Allah için ne kadar kolay olduğu da belirtiliyor. Sizi yerden bir kere yaratan Allah, ölüp toprağa karışmanızın ardından sizi tekrar oradan çıkarabilir. Elbette buna da gücü yeter deniyor. İşte bu kıyası zihinlere yerleştirmek için bu ayette inbât (topraktan bitirme) kelimesi tercih edilmiştir. Bu ayetin bir benzeri de **مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى** **“Sizi topraktan yarattık, (ölümünüzle) sizi oraya döndüreceğiz ve sizi bir kere daha oradan çıkaracağız.”**(21) ayetidir.

Görüldüğü gibi bu ayetle Nuh, 17. ayet arasındaki fark, yaratma manasında birinde **enbete** kelimesinin diğerinde ise **halakna** kelimesinin kullanılmış olmasıdır. Her iki ayet de aynı maksatlarla sevk olunmuştur.

Hz. Meryem’in yaratılışının güzelliğini ifade etmek için bildirilen;

“Onu güzel bir şekilde yaratıp inşa etti, büyüttü (Ve enbete hâne bâten hasenen).”(22) ayetindeki nebat kelimesinin bitki manasında olmadığı **“büyütme/yaratma”** manasında olduğu açık olduğu gibi (Çünkü Hz. Meryem’in bitki olarak yaratılmadığı yetiştirilmediği, bitkiden insana dönüşmediği açıktır!), Nuh, 17. ayette de böyledir. Özetle, “enbete” fiili de yaratma manasında kullanılan kelimelerdendir.

<u>Kaynaklar:</u>

1. Hicr Suresi, 26. ayet.
2. Mü’minun Suresi, 12. ayet.

3. Âli İmran Suresi, 59. ayet.
4. Sâd Suresi, 76. ayet.
5. Nuh Suresi, 14. ayet.
6. Sâd Suresi, 72. ayet.
7. A’râf Suresi, 11. ayet.
8. Hicr Suresi, 33. ayet.
9. Hacc Suresi, 5. ayet.
10. Müslim, Sahih, Kitabü'l-Kader 1.
11. Tîn Suresi, 1-4. ayetler.
12. Mü’minin Suresi, 12-16. ayetler.
13. Richard, M. Shattering the Myths of Darwinism. Terc. İ. Kapaklıkaya. Son Tartışmalar Işığında Darwinizm’in Mitleri. Gelenek Yayıncılık, İstanbul, 2003.
14. Boule, M. and Valoıs, H.M. Fossil Man. The Dreyden Press. New York. 1957, p.118-123.
15. Gish, D.T. Evolution: The Fossils Say No! 1981. Terc. Â. Tatlı, Fosiller ve Evrim. Cihan Yayınları, İstanbul. 1984.
16. Howells, W. Mankind in the Making. Doubleday and CO. Garden City N.Y.P. 1967, 155-156.
17. Cottrell, L. The Concise Encylopedia Archeology. Hawthorn. New York. 1960, P. 394.
18. Bakara Suresi, 30.ayet.
19. Güllüce, V. Kur’an Işığında Evrimci Yaratılış Görüşünün Değerlendirilmesi. Edit. Âdem Tatlı ve ark. Ayetlerin ve Hadislerin Dilinden yaratılış. Hilal Ofset, Isparta, 2018, s. 9.
20. Tatlı, Â. Evrime delil olarak ileriye sürülen ara formlar. Edit. Âdem Tatlı ve İdris Görmez. Bilimlerin Dilinden Yaratılış. Hilal Ofset, Isparta, 2019, s. 396.
21. Tâhâ Suresi, 55.ayet.
22. Âl-i İmran Suresi, 37.ayet.

Selam ve dua ile...
Sorularla İslamiyet

Yazar:
Adem Tatlı (Prof.Dr.)

Kategori:

Evrim

Evrim konusunda en çok merak edilenler